

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábos palliár egyzeri hirdetésnél 10 fillér, többzeri hirdetésnél 14 fillér. — Hivatalos hirdetésnél minden szó 4 fillér. — Hirdetések és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő:
ÉLES KÁROLY.
Laptulajdonos és kiadó:
HORVÁT GÁBOR.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk. Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Társadalmunk.

A fejlődés korát éli a magyar nemzet. Fő, forrong benne az öserő. A nemzeti lényeg alakulása még nem bevégzett tény, hanem csak a vegyi folyamat egyik átmenő állapota. A szerves és szervetlen anyagok még erős különválásban vannak. Az egyik leüllepszik a fenekére, a másik csomósodva uszkál a folyadékban, a harmadik réteg a felszínére csap föl s ebből is habzó, tajtékzó fehér anyag válik külön, ki-kiesap az üst szélein s mint gőz keresi a távolságokat.

Ez a kép erősen szimbolizálja a magyar társadalmi állapotokat mostanában.

Sehol a világon nincs olyan tagolt állapotban a nemzettest, sehol a világon annyi balfelfogás, annyi előítélet, annyi türelmetlenség nem nyilatkozik meg a társadalomban, mint minálunk.

Majdnem olyan színe van a dolognak nálunk, mintha visszafelé haladnánk a középkor századaiba; mintha nem is hallottunk volna még az egyenlőség, a testvériség martiroktól szentté avatott tanairól.

Az ősnemes csak lóhátról beszél a köznemessel, ez meg csak a kisujját nyújtja az ujonnan nemesített polgárnak. Emez pedig kiemelkedni érzi magát a polgári osztályból és kegyelmet gyakorol az értelmi osztály iránt, ha szóba áll vele.

A lateiner felesége lenézi a kereskedő nejét, ez meg az iparost, aki viszont talál egy nálánál alacsonyabban álló népréteget, mellyel fölényét érezteti.

Ez a létra azután másképp alakul amint vallási és felekezeti szempont vagy vagyoni állapot alkotják a hágsó fokozatait, amelyen az emberek kapaszkodnak vagy lebzselnek. Mert nem okvetlenül szükséges, hogy valaki maga szerezzel a vagyont arra, hogy kisebb vagyonu polgártársait lenézzel s nem okvetlenül szükséges, hogy valaki abban a hitben szülessék, amelyben él, azért az egyik vallásfelekezet nyilvánosan lesajnálja a másikat s meggunyolja lelki meggyőződéseit.

Ezekből a nyilvánvaló ferdeségekből származik minden nyomoruságunk, minden társadalmi veszedelmünk.

Amíg nem lesz egyöntetű, erőteljes nemzeti irányú magyar társadalom; amíg az osztályok egymással csak újjhagygyel érintkeznek s üres léhaságok képezik a boldogulásnak egyetlen alkotó elemét, addig nem fog eloszlani az a sivárság, mely most a társadalmi cselekvést törpévé bénítja s valósággal a porba sújtja a haladás iránt való vágyat.

Ha a karrierhez manapság elegendes egy cimerral himzett zsebkendő vagy aranszegélyű cvikker, akkor minek csodálkozunk az igazi erőteljes tehetség, az ambíció háttérbe szorulásán.

A hatalmas tudós, akit a nemzeti géniusz nemzedékek átalakítására presztinált, félre fog állani a tudós szerénységével, mihelyt a küzdőtéren egy cifra, üres és léha uraccsal kell összeütköznie.

A tehetség, az erő sohasem állhat a stréberség mellé, mert kerüli az összehasonlítást, mely úgy lehet, külsőleg hátrányára üthet ki. Ur, akit tetőtől talpig a borbély, a szabó meg a suszter jó izlése állított a terem közepére, a fölületes szemlélő előtt valóságos remeke az embernek ahhoz a zseniális emberhez képest, aki nem fordított elég gondot a nyakravalójára és a frizujárára.

De a társaság azért mégis a jó frizurát és az ügyesen kötött nyakravalót tünteti ki, azaz szerelmesebb az ügyes borbélyba, mint az emberi képességekre s az ember értékét képező tehetségekre.

Ezért van aztán, hogy ha a nemzeti társadalomhoz, az erős, egységes, hatalmas nemzeti társasághoz szólunk, hát nem jelentkezik senki, üres pusztába kiáltunk, mert a nemzetet éppen azok nem képviselik erőteljesen, akik azt hiszik, hogy csakis ők és egyedül ők alkotják a nemzeti erőt.

Ennek pedig meg kell változni rövid időn.

Azt hisszük, hogy az a vegyi folyamat, mely az üstben most folyik, a közel jövőben fog elérkezni ahhoz az időponthoz, mely a benne forrongó folya-

Éjféli búcsu.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

Irta: Zóna.

V.

A nagy kolera.

1849 volt. A csatasíkon aratott a fegyver. Az ember-életet aratta. A mezők térein emberek arattak, kaszájuk nyomán földre omlott a kálászó tenger. A faluk és városok falai között aratott a halál. Csontkaszája vastag rendeket vágott ugyancsak az emberek soraiban.

Midőn a nemzet szörnyű csatáját vívta a zsarnokokkal, akkor tört ránk a kolera, hogy segítsen még inkább megtizedelni a magyart.

A szörnyű járvány városról városra, faluról falura járt. Lehelletére úgy omlottak le az emberek, mint az őszi hideg szélre a legyek.

Eppen az aratás, a legnagyobb munka idején telepedett meg városunkban a kolera. Azután megkezdte szörnyű munkáját a lakosság soraiban. Volt nap, hogy 24 emberéletet oltott ki. Az emberek sírtak, jajgattak. Senki sem tudta, melyik percben tör rá a rettenetes halál. Este lefeküdt, hogy sose keljen föl többé. Délben leült ebédelni az épkézláb ember s már a leves után holtan bukott le székéről. Nem volt mekkvés. Műhelyben, mezei munkán, szőlőhegyen, mindenütt csak összeestek az emberek s végők volt. Talán már nem is siratták őket. Vagy nem volt, aki sirassa, vagy a szörnyű félelem megdermesztette a könnyek forrását is.

En rettegve néztem a halál szörnyű aratását. Kezdetben minden esetet bejelentettem tár-

sámnak, Nagy Harangnak, és ez testvéreivel együtt bús gyászdallal elsratta az elhunytakat. Azután megszűnt ez a gyászdall is, a harangok elnémultak, nehogy fokozzák még a páni rettegést.

Kint a temetőben a kirendelt rabok folyton ásták a gödröket. (Bizony nem egy rab a magaásta sirba hullott bele.) A kolerától megölt embereket azután nyomban vitték ki a temetőbe s reggelenkint 3-4 koporsót téve egy-egy gödörbe, elföldelték őket.

Hat hétig tartott a kolera szörnyű garázdálkodása. Akkor elvonult. A szivekben gyász és fájdalom, a temetőben sűrű siralmok jelzik nyomait.

Ma már a sirok nagy része is eltűnt. Elsimította az idő. De a kolera szörnyű pusztítását most is remegve emlegetik az a korból megmaradt emberek.

VI.

Hajnalhasadás.

Az olaszországi csatamezőn elbukott az osztárak kétféjű sas. Hja! a magyar nemzet vére nem táplálta. Amint nagy fekete szárnya összecsapódott, a magyar hazáról kezdett eltűnni az éj sötétje. Derengeni, világosodni, hajnalodni kezdett.

Ah, micsoda remény öntötte el egyszerre a sziveket! Azokat a megalázott, megtört sziveket. Először lassan suttogták, majd hangosan kiáltották az emberek:

— A német világnak vége van, magyar világ lesz.

Mennyi minden rejlett e pár szóban! Viszszatér a 48-iki idők minden diadala: Szabad

nemzet szabad hazában. Az egybeforradó hármas szent eszme: Szabadság, egyenlőség és testvériség eszmeje. A magyar nyelv jogaiba lép. Kipusztul az országból az idegen sáskasereg, a német és cseh beamterhad, velők eltűnnek a spickek, megnyílnak a börtönök, amiket besugók árulkodásaira töltöttek meg. A magyar urrá lesz saját otthonában.

Mindezt még csak a hír szellője hirdette, de már ez is megteremkenyítette a sziveket. A zsarnokság szülte félelem elfűt, helyét az önbizalom és bátorság foglalta el.

Egy reggel virradóra hatalmas nemzeti zászlót lobogtatott a vár őrőrnán a szél. Micsoda örömet keltett a rég látott kedves színek látása e város lakosságában. Az öröm azonban nem sokáig tartott. Isoó Alajos főbíró a zászlót zsandárokkal levétette. Hamarosan készen volt a második zászló, este a polgárság seregostól tódult föl a várba s zeneszóval, égő fáklyák világánál újra kitézték a nemzeti lobogót. Ez a zászló reggelre eltűnt. De ismét lett zászló. Ezt délután 3-4 óra között tüzték ki.

A polgárok azután a templom-térre vonultak s kérték a templom kulcsait. A plébános — megakarva menteni hiveit a hatalom erejével való összeütközéstől — megtagadta a kérelmet. A nép segített magán, ahogy tudott. Betörte a szentegyház ajtaját, felhatolt a toronyba s elkezdtek zúgni a harangok annak a várra tüzött nemzeti zászlónak tiszteletére. A harangok zúgtak, az emberek szive dobogott. Ittasak voltak az öröm kelyhétől.

A hatalom pribékjei keresték-kutatták a zászló kitézőjét, a tüntetés vezetőit, de a sza-

déket egyöntetűvé, egyforma vegyületté főzi s kiborja magából a salakot, a felszínen úszó s csak üres buborékokból álló habot.

Az egyöntetű, az együttérző, az összetartó, igazán magyar társadalom fogja átvinni a nemzeti missziót, mely még betöltésre vár, hogy szilárdan ellenálló bástyáit építse meg a magyar nemzet jövőjének.

Csak ne keressük azokat a hajszálvonalakat, amelyek elválasztanak bennünket, hanem lássuk meg azokat a nagy érdekeket, amelyek követelik azt, hogy összetartsunk.

Akkor lesz magyar nemzeti társadalom.

Tüzendészetünk.

Időszerűnek tartjuk a nagyközönség tájékozása céljából a megyei tüzendészeti szabályokat megszűlési céljából közölni, figyelemztetvén egyúttal az előjáróságot és a tűzoltó egyesületet, hogy ezek megtartását szigorúan ellenőrizzék.

1. §. A takarmány, természetűnek és tüzelőfakészletnek a községben való összehalmozása megtiltandó.

2. §. Nyit tüzhelyeken a tűz esténként oltandó s a parázs alkalmas edénnyel betakarítandó.

3. §. Oly hovácsműhelyekben, melyeknek kéményein a sziporkák kirepdesnek, szikrafogó alkalmazása nélkül a mesterség gyakorlása tiltatik.

4. §. Pálunkafőzés és zsírolvasztás oly épületekben és helyeken, melyek az ily foglalkozásokkal járó veszély ellen nem biztosak. tiltatik.

5. §. A községhez 200 méternél közelebb sertést pörkölni, továbbá kendert és lent tűz által szárítani tiltatik.

6. §. Szalmás gabonát, kendert, lent és bármely gyúlékony tárgyat tornácban a konyhaajtóhoz közel, valamint tüzelőfát tüzhelyek szomszédságában és padlásán összerakni tiltatik.

7. §. Gőzgéppel való cséplés megkezdése az előjáróságnál mindig előre bejelentendő, ki a szükséges elővigyázati intézkedések megtartását folyton felügyelni és ha azok hiányát tapasztalná, a cséplést betiltani köteles; különösen pedig a községben vagy azzal közvetlen összefüggésben levő szőlőkertekben a gőzgéppel való cséplés helye és a cséplésre szánt kazalok a többi kazaloktól és gazdasági épületektől legalább 60 méter távolságban legyenek.

Fecskendő, víz és más szükséges oltóeszközök a cséplés helyén kéznél tartandók. A gőzgép kűrtőjének sodrony szikrafogója a gép működése alatt mindig lezárandó.

Nagy számban gőzgéppel csépelni tiltatik.

8. §. Szérűkőn, padlásán, pajtában, felszerben, istállóban és gyúlékony anyagot tartalmazó más helyeken, továbbá gabona és takarmány-

hordás alkalmával a szekéren, úgy a cséplésnél és tengeri hántásnál dohányozni tilos.

9. §. Gyertyának zárt lámpa nélkül, valamint tűznek padlásra, pajtába és szabadba való vitele továbbá az istállóban gyertyának vagy mécseknek zárt lámpa nélkül való égése és használása tiltatik.

10. §. A gyújtót mindenki oly helyen köteles őrizni, hogy ahhoz gyermekek ne férjenek. Oly egyének, kik szalmával vagy más gyúlékony anyaggal bálnak, gyújtót csak szilárd anyagból való gyújtótartóban hordhatnak magukkal. Szérűn, padlásán, felszerben és gyúlékony anyagot tartalmazó más helyen gyújtót használni tilos.

18. §. A puszták, majorok, valamint a nagyobb épületek tulajdonosai puttony- vagy tarconca-fecskendő tartására kötelezettek.

19. §. Minden háztulajdonos köteles vistartó és hordozható edényt udvarában vízzel megtöltve tartani, továbbá köteles egy cséklyát s háza magasságának megfelelő létrát és pemetet beszerezni. Ezek az eszközök a tulajdonos házszámaival jelölendők meg.

21. §. A községi előjáróság a tűzoltóparancsnokság közbenjöttével a körülményekhez képest többször s különösen búcsuk, vásárok előtt, hosszabb időn át uralgó szárazság vagy szelek alkalmával, de legkevesebb kétszer egy évben általános tűzvizsgálatot tart, a tűzveszélyes bajok elhárítását szükség esetében az illetőnek költségére elrendeli, ellenőrzi a háztulajdonosok által tartani kötelezett oltószerek, vízkészlet jelenlétét s jó karban tartását, valamint a kémények tisztát voltát. Eljárásáról külön jegyzőkönyvet vezet, melyet esetről esetre a felügyeletet gyakorló tűzoltó-parancsnoknak betekintés végett bemutatni köteles.

Az építkezést tüzendészeti tekintetben az építkezési szabályzat írja elő.

Gazdáink sorsa.

A szegény kisgazda néhány holdból álló hájára ballagott, miközben következő gondolatok foglalkoztatták:

Idei termésem meglehetősen sikerült; lesz búzám, rozsom, árpám, zabom. Szénatermésem igen jó, talán sarjüm, burgonyám, kukoricám, répám, borom is lesz, ha idő jár. A gyümölcsöt elvitte a fagy. Eleget sinylem!

Not de kiadásom is van elég, csak a bevétel fedezze. Első sorban ki kell fizetnem: egyenes adómat, pót-, ut-, kutyá-, iskola-, egyházi-, betegápolási adómat, papot, mestert, tehenest, kanászt, a biztosítási díjat, cselédeimet, napszámóimat, kovácsot, bodnárt, kéményseprőt, mezőőrödjat. Ezek után a termés egy részét el kell tennem magam és családom, továbbá az élő fundus instruktus, baronfiak fenntartására. E kiadásom osztályába jön még gyermekeim kötelező elemi iskoláztatásának költsége is, u. m. ruházati kiadások, részben tandíj. Nemkülönbön a család nélkülözhetetlen ruházata, úgy az orvos és állatorvos gyógykezelési díjai, amennyiben ezek kötelezők.

Másodsorban a következő kiadások fedezetéről kell gondoskodnom: épületek fenntartása,

megrezzentünk, mert szinte beleéltük magunkat az eseményekbe. Végre elkiáltom:

— Szabad!

Morfeusz lépett be. Utána pajkos sugárka szökött a szobába s végigvibrált Toronyóra ábrázatján. Erre ő is teljesen felocsudott.

Először Morfeusz szólalt meg:

— Nagyon erős munka volt annak a szegény betegnek elaltatása, azért költem ily sokáig. Azután rápillantva az előttem heverő kutyanyelvekre, megjegyzé:

— Úgy látom, jól telt az idő.

— Lapok naplóból, jegyzé meg Toronyóra. Sokat tudnék még diktálni, de hajnal van, búcsuznom kell. Isten önökkel!

Én melegen megráztam száraz karját s meghatva rebegetem: — Köszönöm. Isten önnel!

Ezután mint kísértet eltűnt.

Én visszafeküdtem ágyamba, Morfeusz ismét helyet foglat a széken. Nemsokára megkondukt — Nagy Harang. A reggeli 4 órát jelezte vagy talán hí barátját, Toronyórát sgratta?

Morfeusz lágy zsongó dalt dndolgotott s mellette éreztem finom, bársonyos keze simogatását arcomon. Éreztem jótékony hatását is: elszenderedtem.

Magasan járt a nap, mikor fölébredtem. Mint különös álom jelent meg előttem az éjjeli látogatás. A telerovott kutyanyelvekre nézve, mély sóhaj lebbent el ajkamon:

— Szegény Toronyóra! Boldog nyugalmat kívánok neked.

fűlfanyag, tisztességes ruházat, esetleges kereskedelmi, lakodalmi, temetkezési költségekről, a fogyasztási adók különféle nemének fizetéséről (közvetett adók), egy kis szellemi élvezetről, hírlap, néha egy-két hasznos könyvről.

Ezekhez jönnek az élet kisebb-nagyobb ezer meg ezer féle szükségletei, melyeknek fedezete a levegőben lóg s ha még egy kis kényelemről akarnék beszélni, megkezdődne a veszedelem.

A fentebb elősorolt kiadásokat képtelenség kis gazdagságom jövődelméből fedeznem, kivált egy kis mostoha időjárás s a gabonának folyamatos alacsonyossága mellett. A cselédber, a napszám, a drágaság következetesen emelkedik s elnyeléssel fenyeget.

Ily sötét viszonyok között számtani pontossággal bekövetkezik a kisgazdák tönkrcjutása.

Ki mentheti meg őket?

Senki!

H I R E K.

— Az új pápa. A konklávéban aug. 4-én délelőtt 10 órakor megtartott hetedik szavazás eredményre vezetett. A szükséges kétharmad többséget Sarto József velencei bíboros patriarka nyerte el. Sarto bíboros a választást elfogadta s a X. Pius nevet vette föl. Született 1835. június 2-án Riese-ben, tehát jelenleg 68 éves. Földműves családból származott s a riesei parasztkunyhókból fokokra emelkedett Szent Péter trónjára. Már fiatalon 1884-ben kapta Mantua püspökségét; 1893. június 15-én velencei érsek lett; 13 nappal előbb emeltetett a bíborosi méltóságra. Amint a megválasztás idején elért életkorban egyeznek a bold. nagy pápa és utóda, úgy szembeötlő a hasonlóság mindkettőnek püspöki működése között. XIII. Leot szociális pápának hívták, mert a vajudó társadalmi bajok és veszélyek elhárítása valóban égi bölcsességre valló éleslátással és igazán ideje korán adta az emberiség kezébe a gyógyítószereket és megjelölte az egyedül helyes, célhoz vezető utat. Ugyanesek ezen a téren kifejtett rendkívüli széleskörű és eredményes gyakorlati szociális tevékenység irányította a meghalt pápa figyelmét Sarto püspökre, ezért lett a pápának egyik legkedvesebb emberre, akit ebbeli érdemeiért 1892. jun. 2-án bíborossá nevezett ki. Az a körülmény, hogy nagynevű elődjének egyik legkedveltebb tanácsadója volt, elég biztosíték, hogy jövő pápai uralkodásától a legüdvösebb eredményeket reméljük.

— Kinevezés. Az igazságügyi miniszter ifj. Erek István dr. sümegei járásbírói aljegyzőt jegyzővé nevezte ki.

— Nyugalmozgatás. Vendel Jánosné szül. Bozó Ilona sümegei elemi iskolai tanfőnököt saját kérelmére a vallás és közoktatásügyi miniszter nyugalmazta. Az iskola jeles szakképzettségű tanfőnököt vesztett benne.

— Bucsuzás. Szidney Antal sümegei járásbírósi végrehajtó öreg korára való tekintetből, augusztus 3-án lemondott állásáról. Huszonnyolc évet, férfikora legjavát Sümegeen töltötte, ebből 18 évet mint kir. végrehajtó. E nehéz állásában egész működése alatt megmutatta, hogy a törvény ridég paragrafusainak alkalmazásában is megnyilatkozhatik a szív, hivatásának kötelemt humanusan teljesítette. Lemondván állásáról, Pápára költözött s lapunk utján mond bucsúdvözetlet jóbarátainak és ismerőseinek, kérve őket, hogy tartsák meg szíves emlékköbken.

— Istók János szobrászt, ki tudvalevőleg Szegedy Róza domborművét is készíti, a múlt napokban szülőhelye, Bácsfalu diszpolgárrá választotta. Az erre vonatkozó dízes oklevelet aug. hó 2-án nyújtotta át Bácsfalu küldöttsége a művésznek Budapesten.

— Eljegyzés. Kohlmann Miksa Sümegei eljegyezte Fürst Adél kisnsszonyt Horpácsról, Sopronmegyéből.

— A járási jegyzőegyesületek szervezése. Karácsony Kálmán szolgabíró lapunk 29. számában közölt cikkének meg lesz az eredménye. A vármegyei jegyzőegyesület Zalaegerszegen tartott közgyűlése elhatározta a járási egyesületek életrekelését. Az egyesület erőlyes kezű elnöke, Kovács Gyula légrádi jegyző legközelebb megkezdí a járási jegyzőkörök szervezését.

— Tanítók figyelmébe. Zala-Koppány község államilag s. közs. jellegű magyar tannyelvű népiskolájához a jövő tanévre egy okl. osztály-tanfői állásra az iskolaszék pályázatot hirdet. Fizetése: 800 korona, 100 korona lakásbére, 1 öltözűfia.

badság első híre eltűnt a spiciliség s a polgárok között nem akadt áruló.

E hazafias tüntetésben leginkább a város iparosostálya vitte a főszerepet. A főbíró Gróf Flórit, Gadó Dávidot és Baka Istvánt, kikre a gyanu irányult, Sopronba a kerületi törvényszék elé akarta kísértetni. A városi tanács nyomban gyűlést tartott s megakasztotta a merényletet.

Egy hét múlt el. A polgárok hazafias izgalma nem csillapodott, sőt Isoó ellen a harag egyre növekedett. A hetedik nap estéjén nagy csapat gyűlt össze s Isoó lakása elé a vármegyházához vonult. Egyszerre pokoli zűrzavaros lármá verte föl az est csöndjét: macskazene volt. Közben fűzendült a cigányok hegedűin: Már siess vissza hasádba vert seregem. Ez volt a jel. A vármegyház ablakai egy pillanat alatt csörmpölvé hulltak a földre.

Ezután a polgárság a Szőlőkert, most Aranybárány vendéglőbe vonult. Később Isoó is megjelent köztük. Becsületére mondvá: jó képet mutatott a kellemetlen játékhoz s együtt mulatott a polgárokkal.

A hír valóra vált: beköszöntött a magyar világ. Hej, rövid ideig tartó volt, azután újra beborult.

Végre elkövetkezett 1867. Felragyogott a magyar nemzet napja. Sok foltja van e napnak. De a nemzeti érzés fokozódó tüzében eltűnnek e foltok is és akkor teljes fényében ragyog ránk, soha el nem homályosulva, örökké tündökölvé.

VII.

Eddig ért Toronyóra elbeszéléseiben, mikor halk kopogtatást hallunk az ajtón. Mindketten

néhány butor használata. Teendője: az egy tanteremben egyesített I. és II-ik osztályt, valamint a „gazdasági ism. iskolá”-ban a közismereti tárgyakat (külön díjazás nélkül) tanítani. Ki a kánorságban segédkezni tud, aulirotnál kap élelmezést. Az iskola államosítása folyamatban van s a tanító személyzetet az állam átveszi. Felszerelt pályázati kérvények aug. hó 20-ikáig az iskolaszékhez Zala-Koppányba (pósta: helyben) küldendők. Megbízásból: Békefi Elek iskolaszéki jegyző, igazgató-tanító.

— **Szent Antal perselye.** Éppen most három esztendeje, hogy a sümegi hívek buzgó adakozásából Németh János plébános felállította a plébánia-templomban szent Antal és Mária szobrát 1100 korona értékben a szükséges alapítvány letételével együtt. Értésülésünk szerint a lefolyt három esztendő alatt szent Antal perselyéből a szegények között részint kenyérben, részint pénzzadományban a legkülönfélébb szükségletekre a mai napig kiosztatott összesen 1888 korona 20 fillér; tehát évenként több mint 600 korona jutott Sümeg szegényeinek.

— **A magyar közönséghez!** A Magyar Védő Egyesület, céljához híven, — a hazai ipari és mezőgazdasági termelés és a hazai munka és nemzeti kereskedelem védelme és ezutóan való nemzeti irányú fejlesztésére működését megkezdte. Ezen célból fölkerünk minden ipari és mezőgazdasági termelőt, azok szövetségeseit és testületeit, — minden iparost és gazdát, akik az általuk előállított cikkeknél nagyobb forgalmat és kelendőséget óhajtnak, hogy nálunk jelentsek be, milyen cikkeket milyen mennyiségben óhajtanak egyesülnünk *Országos Árúforgalmi Központja* által elhelyeztetni.

Fölkerünk minden kereskedőt és különösen a nagyobb fogyasztókat, intézeteket, testületeket, gyárakat stb. akik hazai cikkekből hajlandók szükségletüket fedezni, hogy szándékukat, a kereslet tárgyát és az évi szükséglet mennyiségét nálunk jelentsek be.

Fölkerünk mindenkit, aki hazai cikkek *ajánlása, terjesztése* által mint kerületi és helyi képviselő, ügynök, vagy utazó állandó szép jövedelemre szert tenni akar, küldje be ajánlatát.

Fölkerünk minden fővárosi és vidéki újságkiadót, amelyik magyar termelők *kollektív hirdetésit* (hirdetési iroda mellőzöttségével) fölünk megkapni óhajta és, ily hirdetésekért kedvezményes árakat szabni hajlandó, hogy mutatványszámot és ajánlatot küldjön.

Azokat a termelőket és termelőszövetkezeteket pedig, akik *burgonyát, paradicsomot, görög és sárgadinnyét, szőlőt, barackot, körtét, almát, szilvát, szilvafajt, (lekvárt) diót, vajot, tojást, baromfit, stb.* akár kisebb, akár nagyobb mennyiségben külföldre való szállítás céljára *már is* eladni akarnak, ha egyesületünkhöz fordulnak, oly kiváló külföldi cégekkel hozhatjuk összekötésbe, melyek e cikkeket itthon veszik át, minden mennyiségben a legjobb elérhető áron. Levélcímlünk: *Magyar Védő Egyesület Budapest, Somsich Tivadar gróf ügyvivő alelnök.*

— **Magyar név.** Hirsch Jakab tapolcai lakos családjának *Demeter-re*, kiskoru Pfeifer Lajos tapolcai lakos nevének *Pongrác-ra* kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **A zalaegerszegi állami polgári leányiskolánál** a jövő tanév szeptember 1-én női kereskedelmi tanfolyamot szándékoznak szervezni, feltéve hogy a tanfolyamra elegendő számú növendék jelenkezik.

— **Az eladó csemeszőlő bejelentése.** A földművelésügyi miniszter a következő felhívást teszi közzé: Termelőink közül mind többen tiltanak csemeszőlőt, az abból várt nagyobb jövedelmet azonban gyakran nem érik el. Abból a célból, hogy a csemeszőlőt venni szándékozók megismerhessék azokat a forrásokat, ahonnan csemeszőlőt a termelőktől közvetlenül beszerezhetnek, felhívom a hazai termelőket, hogy a várható eladó csemeszőlő készleteikre vonatkozó adatokat helyegmentes bejelentőben, legkésőbb augusztus hó 20-ig jelentsek be, hogy azokat vidékenként csoportosítva, kimutatásba összefoglalva közzétehessem. Ez a felhívás és bejelentő-ív a közönség kényelme szempontjából az Országos magyar gazdasági egyesületnél (Budapest, Köztelek), az összes gazdasági egyesületeknél, valamennyi pince- és szőlészeti egyesületnél, az összes vinellériskolák igazgatóságainál, a szőlészeti és borászati felügyelőnél s a földművelésügyi miniszterium szőlészeti osztályában kaphatók s egyszerű levelezőlapon foglalt megkeresésre bárkinek megküldetnek. A bejelentések a m. kir. földművelésügyi miniszterium VIII/1. osztályához címzendők s legkésőbb aug. 20-ig beküldendők. Félreértések elkerülése végett megjegyeztetik, hogy a jelen felhívás értelmében jelentkező termelő szőlőkészleteinek eladása tekintetében semminemű irányban sincs lekötve, hanem azt szabadon, belátása szerint legjobb módon értékesítheti, viszont a bejelentés megtételéből a bejelentő sem igényt nem formálhat,

sem következtetést nem vonhat arra, hogy csemeszőlő-termésének eladását a földművelésügyi miniszterium magára vállalja vagy közvetíti.

— **Iparkiállítás Szombathelyen.** Szombathely város és Vasvármegye iparosai és gyárosai Széll Kálmán v. b. t. t. volt miniszterelnök védnöksége alatt folyó évi aug. hó 15-től bezárólag szept. 3-ig Szombathelyen nagyszabású iparkiállítást rendeznek. — Vasvármegyeének Auszriával határos fekvése kiváló jelentőséget ad ennek a kiállításnak, melynek egyik főfeladata, abban rejlik, hogy megmutassa, mily magas fokra, mily fejlettségre tudott jutni a vármegye ipara a nyomozó és káros hatását közvetlenül érzéztető osztrák konkurrencia dacára is. A nagyszabású iparkiállítás, melynek elnöke Ehen Gyula orsz. képviselő 12 pontra oszlik: élelmezési, vegyészeti, anyag, kő és üvegipari vas és fémipar és képzőművészeti csoportokra. A kiállításon teljes számban részt vesznek Vas megye gyárai is, melyek közül kiemelendők a Mayer-féle szombathelyi szövő, a rohonci konzerv, a pinkafői posztógyárak, a tejgazdaságok, sajt és vasgyárak stb. Szombathely városának kedvező fekvése minden irányban (Bécs, Budapest, Grác, Nagykanizsa) előző vasúti hálójával, a vármegye sűrű vicinális vasút hálózatával lehetővé teszi, hogy az ország bármely vidékéről könnyen és olcsón megközelíthető legyen Szombathely városa, melyet az utóbbi évtized alatti rohamos fejlődés, modern berendezései, kulturális intézményei egyik legszebb, leghatalmasabb vidéki emporiummá avattak. Egészséges levegője, annak szépségeiben gazdag környéke, szórakozási és kiránduló helyei pedig a legkedveltebb tartózkodási helyé teszik. A kiállítás tárgysorsjártékkal lesz egybekötve, a rendezőbizottság pedig gondoskodott arról, hogy a kiállítás tartama alatt a közönség állandó szórakozásban is részesüljön.

— **Peldás kedvezményt** léptetett életbe hazánk egyik legszebb és legkedveltebb fürdője: *Herkulesfürdő.* Az igazgatóság mindazokat, kik szerény jövedelemmel bírnak, augusztus 26-tól kezdve 50 % árkedvezményben részesíti úgy a lakás mint a páratlan gyógyhatású kénus és kősós meleg fürdők árainál. Ismeretes, hogy e világhírű fürdők családhatatlan sikerrel használatnak ischiás, idült csúz, köszvény, bőr és csontbetegségek, aranyér, altesti bántalmak, vesebajok, vérszegénység stb. ellen. Dícséretes cselekedet az igazgatóság részéről, hogy az említett kedvezmény által módot nyújt az intelligens közép- osztálynak is, hogy Herkulesfürdő gyógyító és üdítő hatásában részesülhessen.

— **Lisztharmat** Mint értesülésünk, szőlőnkben a lisztharmat föllépett. A mostani időjárás különösen alkalmas a veszedelmes szőlőbetegség terjedésének. Fölhívjuk hát gazdáinkat, hogy erélyesen védekezzenek a betegség ellen, amely nemcsak az idei termést teheti tönkre, hanem kérdésessé teszi a jövő évit is. Azért hát porozanak haladéknélkül.

— **Ragadós száj- és körömfájás.** Sénye községben a ragadós száj- és körömfájás föllépett, ennek következtében a Sényétől 5 km-en belülfekvő Vindornyaszőllős és Zalaszentlászló községekből veszerületet alakított a hatóság.

— **Az arzénikum.** Szinte hihetetlen, milyen nagy élettani fontossága van ennek a legfélelmetesebb, leggyilkosabb mérgeknek. Az arzénikum nemcsak természetes táplálékainkban nélkülözhetetlen, hanem szervezetünk eleve is könnyen kimutatható vegyi alkotórészét képezi. A hajban körömben, bőrben egyaránt kimutatható. Csak a belekből hiányzik. Éppen azért szükséges, hogy táplálékainkban előforduljon és tényleg, a legduzsabb tápláló anyag, mint a kenyér és tojás, nagy adagban tartalmazza ezt az arzénikumot. A márdártojás arzénikumtartalma természetesen a fejlődő madár-embrió életföltétele. A tyuktojás átlag 1/200 milligrammot tartalmaz s ennek legnagyobb része a tojás sárgájára jut. Az emberi szervezet is megfelelő arányban tartalmazza ezt a veszedelmes mérget s alig van sejtiszövet, amely megtudna élni nélküle. Tehát alaposan meg kell mérgezve lennünk, hogy megélhessünk.

— **A torta recept.** Egy ugynevezett „nagyon előkelő” családban történt meg az alábbi eset. A familia e jelleget teljesen önhatalmúlag és főképpen egyoldalul adományozta önmagának miért is megvan győződve róla, hogy annak tartja mindenki. — A ház szemefénye az eladó lány messze . . . uccákon híres volt a süteményeiről. Átlag minden héten felfedezett valami újat s ez megismétlődő ok volt arra, hogy összegyűljön a barátai sereg a párthie-képes (?) fiatalemberekkel együtt — nem bírálata, hanem megcsodálásra.

— **Művészeti rebege** szent áhitattal a kis joggyakornok, különösen a hónap második felében.

— **Ebből viszek örök emlékebe** néhány darabot! — s óhajta kollégája.

— **Cikkét iratok magáról,** orrhangolta a harmadik ifju, aki néma eljegyzési híreket kül-

döti a lapoknak és ebből az a mániája támadt, hogy ő író.

— A család szemefénye pedig ringatózott a hiúság tengorén és nyelle a dicsőséget. — Vége felé járt már a zsurszason, mikor kitálálta a tortát királyát. A hatás egyszerűen szédítő volt, a kompánia alig tért magához meglepetéséből.

— Ennek a receptjét ide kell, hogy adja! süvítette az egyik arszlán. Majd megtanítom a hugaimat, hogy kell tortát sütni.

— Oh szivesen, kellemeteskedett a házi tündér. Irja!

És elkezdte diktálni:
Felfont lisztet, szitáld meg finoman, keverj bele nyolc tojássárgát, reszelj rá három stangli csokoládét, öntsd le két deci tejjel, gyurd össze negyedfont vajjal aztán . . .

Vendégek jöttek, azokat kellett fogadni, így félbemaradt a recept-diktálás. Hanem egy pajkos barátinó később elkérte az írást és harmadmagával a sarokba húzódva folytatta, illetve befejezte:

. . . Aztán dob ki az egészét az ablakon és szalaszd le a szobaleányt a cukrászdába.

Ezzel aztán egyszerre el volt intézve a család szemefényének konyha-művészeti titka is.

— **Szalon légyfogó.** Legújabb találmány nyolc szalagtömb, mely a szobából és konyhából gyorsan kiirt minden legyet. Igen célszerű és nélkülözhetetlen találmány. Kapható Darnay Kálmán kereskedésében, Sümege. 1 tömb eredeti gyári ára 20 fillér.

Friss enyves légypapír is megérkezett, egy ív ára 3 fillér. — Süveg légyfogó 1 db. 10 fillér.

313. végrh. szám 1903.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sümegi kir. járásbírósnak 1903. évi V. 145/1. számú végzése következtében Huszerl Emil javára Tavasz János fia ellen 178 K 50 f s jár. erejéig 1903. évi július hó 1-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 860 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák és férfi ruhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sümegi kir. járásbírósnak 1903. V. 145/3. sz. végzése folytán 173 kor. 50 fill. tökekövetelés és ennek 1902. évi július hó 5. napjától járó 5%-os kamatai, és eddig összesen 72 kor. 53 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig **Szentgróton** leendő eszközlésére **1903. évi augusztus hó 17-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés 1881. évi LX. t.c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltekik.

Sümege, 1903. évi július hó 29-ikén.
Szidnai kir. bír. végrehajtó.

**Scharpf Jenő fogműterme
Köszegről.**

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy jelenleg **Tapolcán** tartózkodom. Együttal értesítem Sümeg és vidéke n. é. közönségét, hogy elfoglaltságom miatt Sümege nem jöhettek, de az érdeklődő közönség szives megkeresésére tudatni fogom Sümege való érkezésemet.

Tisztelettel
Scharpf Jenő
fogtechnikus.

1186. sz. a. 1903.

Hirdetmény.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr az 1903. évi július hó 5-én 14018. számú rendeletével a zalamihályfai rom. kath. templom helyreállítását az államkincstárt terhelő 8610 korona összeg és a hitközséget terhelő s 205 K értékben megállapított 80 kézi és 25 ígás napszám erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivételének biztosítása céljából az 1903. évi augusztus hó 22. napjának délelőtti 11 órájára a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatukat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bányapénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

A vonatkozó költségvetés másolata 3 koronáért az alulírt államépítészeti hivatalnál megszerezhető.

Zalaegerszeg, 1903. augusztus 1-én.

A hivatalfőnök:

Lányik Iván

kir. főmérnök.

Gazdák és állattenyésztők

figyelmébe ajánlom az állatok emésztését elősegítő

tápport,

mely eredeti csomagokban kapható

Márkus Salamon Fia cégnél, * * * Sümege.

Pártojuk a hazai ipart és

viseljük szegedi nyakkendőt!

amely dús választékban kapható

Márkus Salamon Fia cégnél, Sümege.

PÖSTYÉN:

Kénes iszapfürdők. Budapesttől 4 óra.
Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-nál
orvosilag első helyen ajánlva.
Tessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

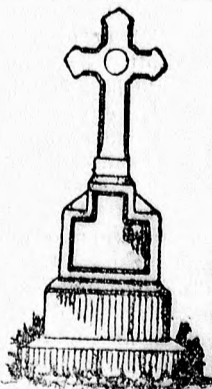
Hazai gyártmány!

A nyári idény alkalmával megérkeztek a legjobb minőségű hazai szövetek nagy választékban és rendelőimnek a legjobb kiszolgálást és olcsó árakat már előre is biztosítok.

RAKTÁRON TARTOK: kész férfi- és gyermekruhákat a következő árak mellett: férfi öltönyök 7.50 frttól feljebb, Redingot (Ulster) 15 frttól feljebb, egyes nadrág 2.50 frttól feljebb, Havelok 6 frttól feljebb.

Becsese rendeléseiket várva, maradtam kiváló tisztelettel

Grünfeld J.
uri szabó, Sümege.

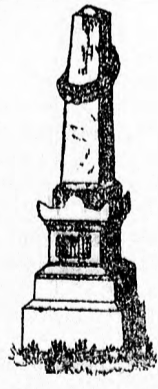
PENTZ MIHÁLY

KŐFARAGÓ-MESTER
SÜMEGEN.

Nagy sarkó-raktár

bel- és külföldi márványokból, granit és sienitből, stb. kövekből.

Elvállal és készít: siremlékeket, uti keresztek, Szent-Háromság szobrokat, kriptákat, épület munkákat s minden e szakmába vágó munkákat és javításokat

Minden vevő jogosítva van az árút (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Trieszti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLABAN TRIEST mellett ajánlja belföldi

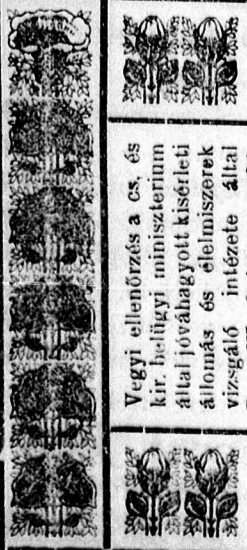
GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész egyesület kísérletli állomása ellenőrzése alatt áll.

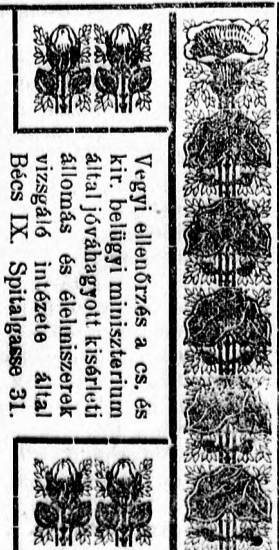
1/2 palack 5 korona, 1/2 palack 2.80 korona. 10 palack rendelésénél 10% engedmény.

Kapható: Sümege, Márkus Salamon Fia fűszerkereskedésében; nagybani eladás a vidék részére Sattler Józsefnél, Nagy-Kanizsán.

Minden vevő jogosítva van az árút (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.